ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैतिरीय संहिता

पद पाठः (वाक्य सहित)

तृतीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः

Notes:

- Please refer to the book "TS Kandam 1" and "TS 1.1 pada paadam with Vaakyam" for notes and conventions used in this Compilation.
- Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in

Version Notes:

This is now the current Version 2.0 dated June 30, 2024.

- 1. This replaces the earlier version 1.1 dated Sep 30, 2022.
- 2. This version has been updated with the errors found and reported till June 15, 2024.
- 3. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done whereever applicable.
- 4. In this Compilation the Samita Vaakyams have been suitably aligned, synchronised and refurbished in line with "Pada Paatam".

Earlier Versions

1st	Version Number	0.0 dated 31st January 2019
2nd	Version Number	0.0 dated 31st July 2019
3rd	Version Number	1.0 dated 30th Nov 2020
4th	Version Number	1.1 dated 30th Sep 2022

Table of Contents

		~~~~~	100	•••			•
3	कथा	यजुर्वेदीय	तात्तराय	स्पाहताय	पत	पात	तताय
J	1	7 3 7 41 7	11111111	1116/1114	14	110	18111.3

काण्डं 4

3.3 तृतीयकाण्डे तृतीयः प्ररुनः – वैकृतविधीनामभिधानं 4

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं

3 कृष्ण यजुर्वेदीय तैतिरीय संहितायं

<u>पद पाठे तृतीयं काण्डं</u>

3.3 तृतीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः – वैकृतविधीनामभिधानं TS 3.3.1.1

अग्ने तेजस्विन् तेजस्वी त्वं देवेषु भूयास्तेजस्वन्तं मा-मायुष्मन्तं वर्चस्वन्तं मनुष्येषु कुरु दीक्षायै च त्वा तपसश्च तेजसे जुहोमि । । । । तेजोविदसि तेजो मा मा हासीन्माऽहं तेजो हासिषं मा मां तेजो हासीदिन्द्रौजस्विन्नोजस्वी त्वं देवेषु भूया ओजस्वन्तं मामायुष्मन्तं । । । वर्चस्वन्तं मनुष्येषु कुरु ब्रह्मणश्च त्वा क्षत्रस्य चौ – [] 1

TS 3.3.1.1- Padam

असि । तेजः । मा । मा । हासीत् । मा । अहम् । तेजः ।

हासिषम् । मा । माम् । तेजः । हासीत् । इन्द्र । ओजस्वित्र् ।
ओजस्वी । त्वम् । देवेषु । भूयाः । ओजस्वन्तम् । माम् ।

जायुष्मन्तम् । वर्चस्वन्तम् । मनुष्येषु । कुरु । ब्रह्मणः । च ।

त्वा । क्षत्रस्य । च । 1 (50)

TS 3.3.1.2

-जसे जुहोम्योजोविदस्योजो मा मा हासीन्माऽहमोजो हासिष्ं मा
मामोजो हासीथ् सूर्य भ्राजस्विन् भ्राजस्वी त्वं देवेषु भूया
भ्राजस्वन्तं मामायुष्मन्तं वर्चस्वन्तं मनुष्येषु कुरु वायोश्च त्वाऽपाञ्च
भ्राजसे जुहोमिसुवर्विदसि सुवर्मा मा हासीन्माऽह ए सुवर्. हासिषं
मा माए सुवर्. हासीन् मिय () मेधां मिय प्रजां मय्यग्निस्तेजो
दधातु मिय मेधां मिय प्रजां मयीन्द्र इन्द्रियं दधातु मिय मेधां मिय
प्रजां मिय सूर्यो भ्राजो दधातु ॥ 2

TS 3.3.1.2 - Padam

ओजसे । जुहोमि । ओजोविदित्योजः – वित् । असि । ओजः । मा । मा । हासीत् । मा । अहम् । ओजः । हासिषम् । मा । माम् । ओजः । हासीत् । सूर्य । भ्राजस्विन्न् । भ्राजस्वी । त्वम् । देवेषु । भूयाः । भ्राजस्वन्तम् । माम् । आयुष्मन्तम् । वर्चस्वन्तम् । मनुष्येषु । कुरु । वायोः । च । त्वा । अपाम् । च । भ्राजसे । जुहोमि । सुवर्विदिति सुवः – वित् । असि । सुवः । मा । मा । हासीत्। मा। अहम्। सुवः। हासिषम्। मा। माम्। सुवः। हासीत्। मयि ()। मेधाम्। मयि। प्रजामिति प्र – जाम्। मयि। अग्निः । तेजः । दधातु । मयि । मेधाम् । मयि । प्रजामिति प्र – जाम् । मयि । इन्द्रः । इन्द्रियम् । दधातु । मयि । मेधाम् । मयि । प्रजामिति प्र – जाम् । मयि । सूर्यः । भ्राजः । दधातु ॥ 2 (73) (क्षत्रस्य च – मयि – त्रयोविण्शतिश्च) (A1)

ा वायुर्. हिंकर्ता ऽग्निः प्रस्तोता प्रजापितः साम बृहस्पितिरुद्गाता विश्वे देवा उपगातारो मुरुतः प्रितहर्तार इन्द्रो निधनन्ते देवाः प्राणभृतः प्राणं मिय दधत्वेतद् – वै सर्वमद्ध्वर्यु – रुपाकुर्वन्नुद्गातृभ्य उपाकरोति ते देवाः प्राणभृतः प्राणं मिय दधित्वत्याहैतदेव — सर्वमात्मन् धत्त इडा देवहूर् मनुर् यज्ञनीर् बृहस्पितिरुक्थामदानि ज्ञां सिषद् विश्वे देवाः – [ ] 3

TS 3.3.2.1 - Padam

मदन्तु ॥ 4

TS 3.3.2.2 - Padam

TS 3.3.3.1 - Padam

वसवः । त्वा । प्रेति । वृहन्तु । गायत्रेण । छन्दसा । अग्नेः ।

प्रियम् । पाथः । उपेति । इहि । रुद्राः । त्वा । प्रेति । वृहन्तु ।

त्रैष्टुभेन । छन्दसा । इन्द्रस्य । प्रियम् । पाथः । उपेति । इहि ।

आदित्याः । त्वा । प्रेति । वृहन्तु । जागतेन । छन्दसा । विश्वेषाम् ।

देवानाम् । प्रियम् । पाथः । उपेति । इहि । मान्दासु । ते । शुक्र ।

शुक्रम् । एति । धूनोमि । भन्दनासु । कोतनासु । नूतनासु ।

रेशीषु । मेषीषु । वाशीषु । विश्वभृथ्स्विति विश्वभृत् – सु ।

माद्ध्वीषु । ककुहासु । शक्वरीषु । 5 (50)

TS 3.3.3.2

राष्ट्राकास ते शुक्र शुक्रमा धूनोमि शुक्रं ते शुक्रेण गृह्णाम्यहो रूपेण सूर्यस्य रिश्मिभैः॥
आऽस्मिन्नुग्रा अचुच्यवुर्दिवो धारा असश्चत॥
ककुह ए रूपं वृषभस्य रोचते बृहथ् सोमः सोमस्य पुरोगाः शुक्रः
शुक्रस्य पुरोगाः॥
यत् ते सोमादाभ्यं नाम जागृवि तस्मै ते सोम सोमाय स्वाहोशिक्
त्वं देव सोम गायत्रेण छन्दसा उग्नेः – [] 6

TS 3.3.3.2 - Padam

शुक्रास् । ते । शुक्र । शुक्रम् । एति । धूनोमि । शुक्रम् । ते ।

शुक्रेण । गृह्णामि । अहः । रूपेण । सूर्यस्य । रिश्मिभिरिति

रिश्मि-भिः ॥ एति । अस्मिन्न् । उग्राः । अचुच्यवुः । दिवः । धाराः ।

असश्चत ॥ ककुहम् । रूपम् । वृषभस्य । रोचते । बृहत् । सोमः ।

सोमस्य । पुरोगा इति पुरः – गाः । शुक्रः । शुक्रस्य । पुरोगा इति

पुरः – गाः ॥ यत् । ते । सोम । अदाभ्यम् । नाम । जागृवि ।

TS 3.3.3.3

प्रियं पाथो अपीहि वशी त्वं देव सोम त्रैष्टुभेन छन्द्रसेन्द्रस्य प्रियं
पाथो अपीह्यस्मथ्संखा त्वं देव सोम जागतेन छन्द्रसा विश्वेषां देवानां
प्रियं पाथो अपीह्या नः प्राण एतु परावत आ उन्तरिक्षाद्दिवस्परि ।
आयुः पृथिव्या अध्यमृतमिस प्राणाय त्वा ॥
इन्द्राग्नी मे वर्चः कृणुतां वर्चः सोमो बृहस्पतिः ()।
वर्ची मे विश्वेदेवा वर्ची मे धत्तमिश्वना ॥
दधन्वे वा यदीमनु वोचद् ब्रह्माणि वेह तत् ।
परि विश्वानि काव्या नेमिश्वक्र—मिवाभवत् ॥ 7

TS 3.3.3.3 - Padam

प्रियम् । पार्थः । अपीति । इहि । वशी । त्वम् । देव । सोम । न । । । न । त्रैष्टुभेन । छन्दसा । इन्द्रस्य । प्रियम् । पार्थः । अपीति । इहि । अस्मथ्सखेत्यस्मत् – सखा । त्वम् । देव । सोम । जागतेन ।

छन्दसा । विश्वेषाम् । देवानाम् । प्रियम् । पार्थः । अपीति । इहि ।
एति । नः । प्राण इति प्र – अनः । एतु । परावत इति परा–वतः ।
एति । अन्तरिक्षात् । दिवः । परि ॥ आयुः । पृथिव्याः । अधीति ।
अमृतम् । असि । प्राणायेति प्र – अनाय । त्वा ॥ इन्द्राग्नी
इतीन्द्र – अग्नी । मे । वर्चः । कृणुताम् । वर्चः । सोमः ।
बृहस्पतिः () ॥ वर्चः । मे । विश्वे । देवाः । वर्चः । मे । धत्तम् ।
अश्विना ॥ दधन्वे । वा । यत् । ईम् । अन्विति । वोचत् । ब्रह्माणि ।
वेः । उ । तत् ॥ परीति । विश्वानि । काव्या । नेमिः । चक्रम् । इव ।

अभवत् ॥ ७ (७५)

(शक्वरीष्व - ग्नेर् - बृहस्पतिः - पञ्चवि एशतिश्च) (A3) TS 3.3.4.1

वृष्ट्या ईशतेऽह्र एव रूपेण सूर्यस्य रिमिभिर्दिवो वृष्टिं च्यावयत्याऽस्मिन्नुग्रा – [] 8

TS 3.3.4.1 - Padam

एतत् । वै । अपाम् । नामधेयमिति नाम – धेयम् । गुह्यम् । यत् ।

आधावा इत्या – धावाः । मान्दासु । ते । शुक्र । शुक्रम् । एति ।

धूनोमि । इति । आह । अपाम् । एव । नामधेयेनेति नाम – धेयेन ।

गुह्येन । दिवः । वृष्टिम् । अवेति । रुन्थे । शुक्रम् । ते । शुक्रेण ।

गृह्यामि । इति । आह । एतत् । वै । अहः । रूपम् । यत् । रात्रिः ।

गृह्यामि । इति । आह । एतत् । वै । अहः । रूपम् । यत् । रात्रिः ।

सूर्यस्य । रुमयः । वृष्ट्याः । ईशते । अहः । एव । रूपेण ।

सूर्यस्य । रिमिभिरिति रिम – भिः । दिवः । वृष्टिम् । च्यावयित ।

एति । अस्मिन्न् । उग्राः । 8 (50)

TS 3.3.4.2

यो ऽदाभ्यं गृहीत्वा सोमाय जुहोतिपरा वा एतस्याऽऽयुः

प्राण <mark>एति</mark> – [ ] ९

TS 3.3.4.2 - Padam

अचुच्यवुः । इति । आह । यथायजुरिति यथा-यजुः । एव । एतत् । ककुहम् । रूपम् । वृषभस्य । रोचते । बृहत् । इति । आह । एतत् । वै । अस्य । ककुहम् । रूपम् । यत् । वृष्टिः । रूपेण । एव । वृष्टिम् । अवेति । रुन्धे । यत् । ते । सोम् । अदाभ्यम् । नाम । जागृवि । इति । आह । एषः । ह । वै । ह्विषा । ह्विः । यज्ति । यः । अदाभ्यम् । गृहीत्वा । सोमाय । जुहोति । परेति । वै । एतस्य । आयुः । प्राण इति प्र - अनः । एति । १ (50)

TS 3.3.4.3

TS 3.3.4.3 - Padam

यः । अर्शुम् । गृह्णाति । एति । नः । प्राण इति प्र – अनः । एतु । परावत इति परा – वतः । इति । आह । आयुः । एव । प्राणमिति प्र - अनम् । आत्मन्न् । धत्ते । अमृतम् । असि । प्राणायेति प्र – अनाय । त्वा । इति । हिरण्यम् । अभि । वीति । अनिति । अमृतम् । वै । हिरण्यम् । आयुः । प्राण इति प्र – अनः । अमृतेन । एव । आयुः । आत्मन्न् । धत्ते । शतमानमिति शत – मानम् । भवति । शतायुरिति शत – आयुः । पुरुषः । शतेन्द्रिय इति शत – इन्द्रियः । आयुंषि । एव । इन्द्रिये । प्रतीति । तिष्ठति । अपः । उपेति । स्पृशति । भेषजम् । वै । आपः ( ) । भेषजम् । एव । कुरुते ॥ **10 (53) (उग्रा - एत्या - प - स्त्रीणि च) (A4)**

TS 3.3.5.1

वायुरिस प्राणो नाम सिवतुराधिपत्ये ऽपानं मे दाश्चक्षुरिस श्रोत्रं

नाम धातुराधिपत्य आयुर्मे दा रूपमिस वर्णो नाम बृहस्पतेराधिपत्ये
प्रजां मे दा ऋतमिस सत्यं नामेन्द्रस्याऽऽधिपत्ये क्षत्रं मे दा

भूतमिस भव्यं नाम पितृणामाधिपत्ये ऽपामोषधीनां गर्भं धा ऋतस्य
त्वा व्योमन ऋतस्य – [ ] 11

TS 3.3.5.1 - Padam

वायुः । असि । प्राण इति प्र – अनः । नाम । सवितुः ।

आधिपत्य इत्याधि – पत्ये । अपानमित्यप – अनम् । मे । दाः ।

चक्षुः । असि । श्रोत्रम् । नाम । धातुः । आधिपत्य इत्याधि – पत्ये ।

आयुः । मे । दाः । रूपम् । असि । वर्णः । नाम । बृहस्पतेः ।

आधिपत्य इत्याधि – पत्ये । प्रजामिति प्र–जाम् । मे । दाः ।

ऋतम् । असि । सत्यम् । नाम । इन्द्रस्य ।

आधिपत्य इत्याधि – पत्ये । क्षत्रम् । मे । दाः । भूतम् । असि ।

आधिपत्य इत्याधि – पत्ये । क्षत्रम् । मे । दाः । भूतम् । असि ।

भव्यम् । नाम । पितृणाम् । आधिपत्य इत्याधि – पत्ये । अपाम् ।

TS 3.3.5.2

त्वा विभूमन ऋतस्य त्वा विधर्मण ऋतस्य त्वा सत्यायर्तस्य त्वा ज्योतिषे प्रजापितर् विराजमपश्यत् तया भूतं च भव्यं चासृजत् तामृषिभ्यस्तिरो ऽदधात् तां जमदिग्निस्तपसा ऽपश्यत् तया वै स पृश्ञीन् कामानसृजत तत् पृश्ञीनां पृश्ञित्वं यत् पृश्ञयो गृह्यन्ते पृश्ञीनेव तैः कामान्. यजमानोऽव रुन्धे वायुरिस प्राणो – [] 12

TS 3.3.5.2 - Padam

त्वा । विभूमन इति वि – भूमने । ऋतस्य । त्वा । विधर्मण इति
वि – धर्मणे । ऋतस्य । त्वा । सत्याय । ऋतस्य । त्वा । ज्योतिषे ।
प्रजापितिरिति प्रजा – पितः । विराजिमिति वि – राजम् । अपञ्यत् ।
तया । भूतम् । च । भव्यम् । च । असृजत । ताम् । ऋषिभ्य
इत्यृषि – भ्यः । तिरः । अद्धात् । ताम् । जमदिगः । तपसा ।
अपञ्यत् । तया । वै । सः । पृञ्जीन् । कामान् । असृजत । तत् ।

पृश्वीनाम् । पृश्वित्विमिति पृश्वि – त्वम् । यत् । पृश्वियः ।

गृह्यन्ते । पृश्वीन् । एव । तैः । कामान् । यजमानः । अवेति । रुन्धे ।

वायुः । असि । प्राण इति प्र – अनः । 12 (50)

TS 3.3.5.3

TS 3.3.5.3 - Padam

नाम । इति । आह । प्राणापानाविति प्राण – अपानौ । एव । अवेति ।

रुन्थे । चक्षुः । असि । श्रोत्रम् । नाम । इति । आह । आयुः । एव ।

अवेति । रुन्थे । रूपम् । असि । वर्णः । नाम । इति । आह ।

प्रजामिति प्र – जाम् । एव । अवेति । रुन्थे । ऋतम् । असि ।

सत्यम् । नाम । इति । आह । क्षुत्रम् । एव । अवेति । रुन्थे ।

TS 3.3.5.4

TS 3.3.5.4 - Padam

अवेति । रुन्धे । एतावत् । वै । पुरुषम् । परितः । तत् । एव ।
अवेति । रुन्धे । ऋतस्य । त्वा । व्योमन् इति वि – ओमने । इति ।
आह । इयम् । वै । ऋतस्य । व्योमेति वि – ओम । इमाम् । एव ।
अभीति । जयित । ऋतस्य । त्वा । विभूमन् इति वि – भूमने । इति ।
आह । अन्तरिक्षम् । वै । ऋतस्य । विभूमेति वि – भूम ।
अन्तरिक्षम् । एव । अभीति । जयित । ऋतस्य । त्वा ।

```
पद पाठे (वाक्य सहित) – तृतीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः
```

TS 3.3.5.5

त्वा सत्यायेत्याह दिशो वा ऋतस्य सत्यं दिश एवाभि जयत्यृतस्य त्वा ज्योतिष इत्याह सुवर्गो वै लोक ऋतस्य ज्योतिः सुवर्गमेव लोकमभि जयत्येतावन्तो वै देवलोकास्तानेवाभि जयति दश सं पद्यन्ते दशाक्षरा विराडन्नं वैवराड् विराज्येवान्नाद्ये प्रति तिष्ठति ॥ 15

TS 3.3.5.5 - Padam

त्वा । स्त्याय । इति । आह । दिशः । वै । ऋतस्य । स्त्यम् । दिशः । एव । अभीति । जयित । ऋतस्य । त्वा । ज्योतिषे । इति । आह । सुवर्ग इति सुवः – गः । वै । लोकः । ऋतस्य । ज्योतिः । सुवर्गमिति सुवः – गम् । एव । लोकम् । अभीति । जयित । एतावन्तः । वै । देवलोका इति देव – लोकाः । तान् । एव ।

```
पद पाठे (वाक्य सहित) – तृतीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः
```

अभीति । जयति । दशं । समिति । पद्यन्ते । दशाक्षरेति

दशं – अक्षरा । विराडिति वि – राट् । अन्नम् । विराडिति
वि – राट् । विराजीति वि – राजि । एव । अन्नाद्य इत्यन्न – अद्ये ।

प्रतीति । तिष्ठति ॥ 15 (46)

्योमन ऋतस्य – प्राणः – पशूनेव – विधर्म दिवमेवाभि । । । जयत्यृतस्य –षट्चत्वारिज्ञच्च) (A5)

TS 3.3.6.1

देवा वै यद्-यज्ञेन नावारुन्धत तत् परैरवारुन्धत तत् पराणां परत्वं यत् परे गृह्यन्ते यदेव यज्ञेननावरुन्धे तस्यावरुद्ध्यै परत्वं यत् परे गृह्यन्ते यदेव यज्ञेननावरुन्धे तस्यावरुद्ध्यै परत्वं यत् परे गृह्यन्ते यदेव यज्ञेननावरुन्धे तस्यावरुद्ध्यै पर्वं प्रथमं गृह्णातीममेव तेन लोकमभि जयतियं द्वितीयमन्तरिक्षां तेन यं तृतीयममुमेव तेन लोकमभि जयति यदेते गृह्यन्त एषां लोकानामभिजित्या – [ ] 16

TS 3.3.6.1 - Padam

यत्। परे। गृह्यन्ते। यत्। एव। यज्ञेन । न। अवरुन्ध
इत्यव-रुन्धे। तस्य। अवरुद्ध्या इत्यव -रुद्ध्यै। यम्। प्रथमम्।
गृह्णाति। इमम्। एव। तेन । लोकम्। अभीति। जयति। यम्।
द्वितीयम्। अन्तरिक्षम्। तेन । यम्। तृतीयम्। अमुम्। एव। तेन।
लोकम्। अभीति। जयति। यत्। एते। गृह्यन्ते। एषाम्।
लोकानाम्। अभिजित्या इत्यभि – जित्यै। 16 (50)

TS 3.3.6.2

उत्तरेष्वहस्त्वमुतो ऽर्वाञ्चो गृह्यन्ते ऽभिजित्यैवेमां लोकान् पुनिरमं

लोकं प्रत्यवरोहित्त यत् पूर्वेष्वहस्त्रिक्तः पराञ्चो गृह्यन्ते तस्मादितः

पराञ्च इमे लोका यदुत्तरेष्वहस्त्र्वमुतो ऽर्वाञ्चो गृह्यन्ते तस्मादमुतो

ऽर्वाञ्च इमे लोकास्तस्मादयातयाम्नो लोकान् मनुष्या

उर्पा जीवित्त ब्रह्मवादिनो वदिन्त कस्माथ् सत्यादद्भ्य ओषधयः

सं भवन्त्योषधयो – [ ] 17

TS 3.3.6.2 - Padam

उत्तरेष्वित्युत् – तरेषु । अहस्स्वित्यहः – सु । अमुतः । अर्वाञ्चः । गृह्यन्ते । अभिजित्येत्यभि-जित्य । एव । इमान् । लोकान् । पुनः । इमम् । लोकम् । प्रत्यवरोहन्तीति प्रति – अवरोहन्ति । यत् । पूर्वेषु । । ॥ ॥ ॥ अहस्स्वित्यहः – सु । इतः । पराञ्चः । गृह्यन्ते । तस्मात् । इतः । पराञ्चः । इमे । लोकाः । यत् । उत्तरेष्वित्युत् – तरेषु । अहस्स्वित्यहः – सु । अमुतः । अर्वाञ्चः । गृह्यन्ते । तस्मात् । अमुतः । अर्वाञ्चः । इमे । लोकाः । तस्मात् । अयातयाम्न इत्ययात–याम्नः । लोकान् । मनुष्याः । उपेति । जीवन्ति । ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म – वादिनः । वदन्ति । कस्मात् । सत्यात् । अद्भय इत्यंत् – भ्यः । ओषधयः । समिति । भवन्ति । ओषधयः । 17 (50)

TS 3.3.6.3

मनुष्याणामन्नं प्रजापतिं प्रजा अनु प्र जायन्त इति परानन्विति मनुष्याणामन्नं प्रजापतिं प्रजा अनु प्र जायन्त इति परानन्विति । । । । । ब्रूयाद्–यद्–गृह्णात्यद्भ्यस्त्वौषधीभ्यो गृह्णामीति तस्मादद्भ्य

ओषधयः सं भविन्ति यद्-गृह्णात्योषधीभ्यस्त्वा प्रजाभ्यो गृह्णामीति । । । तस्मादोषधयो मनुष्याणामन्नं यद्-गृह्णाति प्रजाभ्यस्त्वा । । प्रजापतये गृह्णामीति तस्मात् प्रजापतिं प्रजा अनु प्र जायन्ते ॥ 18

TS 3.3.6.3 - Padam

मनुष्याणाम् । अन्नम् । प्रजापतिमिति प्रजा – पतिम् । प्रजा इति प्र – जाः । अनु । प्रेति । जायन्ते । इति । परान् । अन्विति । इति । ब्रूयात् । यत् । गृह्णाति । अद्भ्य इत्यत् – भ्यः । त्वा । ओषधीभ्य इत्योषधि – भ्यः । गृह्णामि । इति । तस्मात् । अद्भ्य इत्यत्–भ्यः । ओषधयः । समिति । भवन्ति । यत् । गृह्णाति । ओषधीभ्य इत्योषि – भ्यः । त्वा । प्रजाभ्य इति प्र – जाभ्यः । गृह्णामि । । । । । । । । । इति । तस्मात् । ओषधयः । मनुष्याणाम् । अन्नम् । यत् । गृह्णाति । प्रजाभ्य इति प्र – जाभ्यः । त्वा । प्रजापतय इति प्रजा – पतये । गृह्णामि । इति । तस्मात् । प्रजापतिमिति प्रजा – पतिम् । प्रजा इति प्र – जाः । अनु । प्रेति । जायन्ते ॥ 18 (48) (अभिजित्यै – भवन्त्योषधयो – ऽष्टाचत्वारिएशच्च) (A6)

प्रजापतिर्देवासुरान सृजत तदनु यज्ञोऽसृज्यत यज्ञं छन्दां सि प्रजापतिर्देवासुरान सृजत तदनु यज्ञोऽसृज्यत यज्ञं छन्दां सि ते विष्वञ्चो व्यक्रामन्थ् सोऽसुराननु यज्ञोऽपाक्रामद् –यज्ञं छन्दां सि ते देवा अमन्यन्ताऽमी वा इदमभूवन्. यद् –वयं स्म इति ते प्रजापतिमुपाऽधावन्थ् सोऽब्रवीत् –प्रजापतिञ्चन्दसां वीर्यमादाय तद्वः प्र दास्यामीति स छन्दसां वीर्य – [] 19

TS 3.3.7.1 - Padam

प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । देवासुरानिति देव – असुरान् ।
असृजत । तत् । अन्विति । यज्ञः । असृज्यत । यज्ञम् । छन्दार््सि ।
ते । विष्वञ्चः । वीति । अक्रामन् । सः । असुरान् । अन्विति ।
यज्ञः । अपेति । अक्रामत् । यज्ञम् । छन्दार््सि । ते । देवाः ।
अमन्यन्त । अमी इति । वै । इदम् । अभूवन्न् । यत् । वयम् ।
स्मः । इति । ते । प्रजापतिमिति प्रजा–पतिम् । उपेति । अधावन्न् ।
सः । अब्रवीत् । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । छन्दसाम् । वीर्यम् ।

आदायेत्या – दाय । तत् । वः । प्रेति । दास्यामि । इति । सः । । ॥ छन्दसाम् । वीर्यम् । 19 (50)

TS 3.3.7.2

मादाय तदेभ्यः प्रायच्छत् तदनु छन्दा ७ स्यपाऽकामन् छन्दा ७ सि

यज्ञस्ततो देवा अभवन् पराऽसुरा य एवं छन्दसां वीर्यं वेदाऽऽ

आवयाऽस्तु श्रौषड् यज् ये यजामहे वषट्कारो भवत्यात्मना पराऽस्य

प्रातृत्यो भवति ब्रह्मवादिनो वदन्ति कस्मै क-मद्ध्वर्युरा श्रावयतीति

छन्दसां वीर्यायेति ब्रूयादेतद् वै – [] 20

TS 3.3.7.2 - Padam

आदायेत्याँ – दायं । तत् । एभ्यः । प्रेति । अयच्छत् । तत् । अन्विति । छन्दा एसि । अपेति । अक्रामन्न् । छन्दा एसि । यज्ञः । ततः । देवाः । अभवन्न् । परेति । असुगः । यः । एवम् । छन्दसाम् । वीर्यम् । वेद । एति । श्रावय । अस्तु । श्रौषट् । यज्ञं । ये । यजामहे । वषट्कार इति वषट् – कारः । भवति । आत्मना । परेति । अस्य । भ्रातृव्यः । भवति । ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म – वादिनः । वदन्ति ।

कस्मै । कम् । अद्ध्वर्युः । एति । श्रावयति । इति । छन्दसाम् । वीर्याय । इति । ब्रूयात् । एतत् । वै । 20 (50)

TS 3.3.7.3

जन्दसां वीर्यमा श्रावयास्तु श्रौषड् यज् ये यजामहे वषट्कारो

य एवं वेद सवीर्येरेव छन्दोभिर्र्चात यत् किं चार्चात यदिन्द्रो

वृत्र-महन्नमेद्ध्यं तद्-यद्-यतीनपावपदमेद्ध्यं तदथ कस्मादैन्द्रो

यज्ञ आ स्र⊌स्थातो-रित्याहु-रिन्द्रस्य वा एषा यज्ञिया तनूर्यद्
यज्ञस्तामेव तद् () यजन्ति य एवं वेदोपैनं यज्ञो नमित ॥ 21

TS 3.3.7.3 - Padam

छन्दसाम् । वीर्यम् । एति । श्रावय । अस्तु । श्रौषट् । यज । ये । यजामहे । वषट्कार इति वषट् – कारः । यः । एवम् । वेद । सवीर्यैरिति स – वीर्यैः । एव । छन्दोभिरिति छन्दः – भिः । अर्चित । यत् । किम् । च । अर्चित । यत् । इन्द्रः । वृत्रम् । अहन्त् । अमेद्ध्यम् । तत् । यत् । यतीन् । अपावपदित्यप – अवपत् । अमेद्ध्यम् । तत् । अर्थ । कस्मात् । ऐन्द्रः । यूजः । एति ।

```
पद पाठे (वाक्य सहित) – तृतीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः
```

सि अहुः । इन्द्रस्य । वै । एषा । वि । यज्ञाती । तनूः । यत् । यज्ञाः । ताम् । एव । तत् ( ) । यजन्ति । यः । एवम् । वेद । उपेति । एनम् । यज्ञः । नमति ॥ 21 (58) । एनस्सां वीर्यं – वा – एव त – दष्टौ च) (A7)

TS 3.3.8.1

आयुर्दा अग्ने हिविषो जुषाणो घृतप्रतीको घृतयोनिरेधि ।

घृतं पीत्वा मधुचारु गव्यं पितेवपुत्रमभि रक्षतादिमं ॥

आ वृश्च्यते वा एतद्-यजमानोऽग्निभ्यां यदेनयोः

शृतंकृत्याथान्यत्राव-भृथ-मवैत्यायुर्दा अग्ने हिविषो जुषाण

हत्यवभृथमवैष्यन् जुहुयादाहुत्यैवैनौ शमयित नाऽऽर्तिमार्च्छिति

यजमानो यत् कुसीद – [ ] 22

TS 3.3.8.1 - Padam

आयुर्दा इत्यायुः – दाः । अग्ने । हिविषः । जुषाणः । घृतप्रतीक इति पृत – प्रतीकः । घृतयोनिरिति घृत – योनिः । एधि ॥ घृतम् । पीत्वा । — — — — — । मधु । चारु । गव्यम् । पिता । इव । पुत्रम् । अभीति । रक्षतात् ।

```
पद पाठे (वाक्य सहित) – तृतीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः
```

```
इमम् ॥ एति । वृश्च्यते । वै । एतत् । यजमानः ।
अग्निभ्यामित्यग्नि – भ्याम् । यत् । एनयोः । शृतंकृत्येति
ा । । । ।
ञृतं – कृत्य । अथ । अन्यत्र । अवभृथमित्यव – भृथम् ।
अवैतीत्यव – एति । आयुर्दा इत्यायुः – दाः । अग्ने । हविषः ।
जुषाणः । इति । अवभृथमित्यव – भृथम् । अवैष्यन्नित्यव-एष्यन्न् ।
जुहुयात् । आहुत्येत्या – हुत्या । एव । एनौ । शमयति । न ।
आर्तिम् । एति । ऋच्छति । यजमानः । यत् । कुसीदम् । 22 (50)
TS 3.3.8.2
। । ।
मप्रतीत्तं मयि येन यमस्य बलिना चरामि ।
इहैव सन् निखदये तदेतत् तदग्ने अनृणो भवामि ।
। । । । । । विश्वतावस्य त्वा ऽऽसञ्जुहोम्यग्धादेको ऽहुतादेकः
समसनादेकः ।
तेनः कृण्वन्तु भेषज् सदः सहो वरेण्यं ॥
अयं नो नभसा पुरः स ७ स्फानो अभि रक्षतु ।
```

ा । । गृहाणा-मसमर्त्यै बहवो नो गृहा असन्न् ॥ - । स त्वन्नो - [] 23

TS 3.3.8.2 - Padam

अप्रतीत्तमित्यप्रति-इत्तम् । मयि । येन । यमस्य । बलिना । चरामि ॥ इह । एव । सन्न् । निखदय इति निः – अवदये । तत् । एतत् । तत् । अग्ने । अनृणः । भवामि ॥ विश्वलोपेति विश्व – लोप । विश्वदावस्येति विश्व – दावस्य । त्वा । आसन्न् । जुहोमि । अग्धादित्यग्ध – अत् । एकः । अहुतादित्यहुत – अत् । एकः । समसनादिति समसन – अत्। एकः॥ ते। नः। कृण्वन्तु। भेषजम् । सदः । सहः । वरेण्यम् ॥ अयम् । नः । नभसा । पुरः । सं स्फान इति सं – स्फानः । अभीति । रक्षतु ॥ गृहाणाम् । । । । असमर्त्या इत्यसं – ऋत्यै । बहवः । नः । गृहाः । असन्न् ॥ सः । त्वम् । नः । 23 (50)

TS 3.3.8.3 नभसस्पत ऊर्जं नो धेहि भद्रया। पुनर्नो नष्टमा कृधि पुनर्नो रियमा कृधि ॥ देव स७स्फान सहस्रपोषस्येशिषे स नो रास्वाज्यानि ए रायस्पोष ए सुवीर्य एं संवथ्सरीणा ७ स्वस्तिं ॥ अग्निर्वाव यम इयं यमी कुसीदं वा एतद्-यमस्य यजमान आ दत्ते यदोषधीभिर्वेदि स्तृणाति यदनुपौष्य प्रयायाद् ग्रीवबद्धमेन -[] 24 **TS 3.3.8.3 - Padam** नभसः । पते । ऊर्जम् । नः । धेहि । भद्रया ॥ पुनः । नः । नष्टम् । एति । कृधि । पुनः । नः । रयिम् । एति । कृधि ॥ देवं । स ७ स्फानेति सं - स्फान । सहस्रपोषस्येति सहस्र - पोषस्य । ईशिषे । सः । नः । रास्व । अज्यानिम् । रायः । पोषम् । सुवीर्यमिति सु – वीर्यम् । सँवथ्सरीणामिति सं – वथ्सरीणाम् । स्वस्तिम् ॥ अग्निः । वाव । यमः । इयम् । यमी । कुसीदम् । वै । एतत् । यमस्य । यजमानः । एति । दत्ते । यत् ।

```
पद पाठे (वाक्य सहित) – तृतीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः
```

ओषधीभिरित्योषधि – भिः । वेदिम् । स्तृणाति । यत् ।
। । । । । । । । अनुपौष्येत्यनुप – ओष्य । प्रयायादिति प्र – यायात् ।
ग्रीवबद्धमिति ग्रीव – बद्धम् । एनम् । 24 (50)

TS 3.3.8.4

ममुष्मिन् लोके नेनीयेरन्. यत् कुसीदमप्रतीत्तं मयीत्युपौषतीहैव
सन्. यमं कुसीदं निखदायानृणः सुवर्गं लोकमेतियदि मिश्रमिव
चरेदञ्जलिना सकून् प्रदाव्ये जुहुयादेष वा अग्निवैश्वानरो यत्
प्रदाव्यः स एवैन ७ स्वदयत्यहां विधान्या मेकाष्टकायामपूपं
चतुर्शरावं पक्त्वा प्रातरेतेन कक्षमुपौषेद्यदि – [ ] 25

TS 3.3.8.4 - Padam

अमुष्मिन्न् । लोके । नेनीयेरन्न् । यत् । कुसीदम् ।

अप्रतीत्तमित्यप्रति – इत्तम् । मिय । इति । उपेति । ओषित । इह ।

एव । सन्न् । यमम् । कुसीदम् । निरवदायेति निः – अवदाय ।

अनृणः । सुवर्गमिति सुवः–गम् । लोकम् । एति । यदि । मिश्रम् ।

इव । चरेत् । अञ्जलिना । सकून् । प्रदाव्य इति प्र – दाव्ये ।

जुहुयात् । एषः । वै । अग्निः । वैश्वानरः । यत् । प्रदाव्यं इति प्र – दाव्यः । सः । एव । एनम् । स्वदयति । अह्राम् । । विधान्यामिति वि – धान्याम् । ऐकाष्टकायामित्येक – अष्टकायाम् । अपूपम् । चतुरुशरावमिति चतुः – शरावम् । पक्त्वा । प्रातः । एतेन । कक्षम् । उपेति । ओषेत् । यदि । 25 (50)

TS 3.3.8.5

दहित पुण्यसमं भवति यदि न दहित पापसममेतेन ह स्म वा ऋषयः पुरा विज्ञानेन दीर्घसत्रमुप यन्ति यो वा उपद्रष्टार-मुपश्रोतार-मनुख्यातारं विद्वान्. यजते सममुष्मिन् लोक इष्टापूर्तेन गच्छतेऽग्निर्वा उपद्रष्टा वायुरुपश्रोता ऽऽदित्योऽनुख्याता तान्. य एवं विद्वान्. यजते सममुष्मिन् लोक इष्टापूर्तेन गच्छते ऽयं नो नभसा पुर - [ ] 26

TS 3.3.8.5 - Padam

। । । । । । दहित । पुण्यसमिति पुण्य – समम् । भवति । यदि । न । दहित । पापसममिति पाप – समम् । एतेन । ह । स्म । वै । ऋषयः । पुरा ।

```
पद पाठे (वाक्य सहित) – तृतीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः
```

विज्ञानेनेति वि – ज्ञानेन । दीर्घसत्रमिति दीर्घ – स्त्रम् । उपेति ।

यन्ति । यः । वै । उपद्रष्टारमित्युप – द्रष्टारम् ।

उपश्रोतारमित्युप – श्रोतारम् । अनुख्यातारमित्यनु – ख्यातारम् ।

विद्वान् । यजते । समिति । अमुष्मित्र् । लोके ।

इष्टापूर्तेनेतीष्ट – पूर्तेन । गच्छते । अग्निः । वै । उपद्रष्टेत्युप – द्रष्टा ।

वायुः । उपश्रोतेत्युप – श्रोता । आदित्यः । अनुख्यातेत्यनु – ख्याता ।

तान् । यः । एवम् । विद्वान् । यजते । समिति । अमुष्मित्र् । लोके ।

इष्टापूर्तेनेतीष्ट – पूर्तेन । गच्छते । अयम् । नः । नभसा ।

पुरः । 26 (50)

TS 3.3.8.6

इत्याहाग्निर्वे नभसा पुरोऽग्निमेव तदाहैतन्मे गोपायेति स त्वं नो
नभसस्पत इत्याह वायुर्वे नभसस्पतिर्वायुमेव तदाहैतन्मे गोपायेति
नभसस्पत इत्याह वायुर्वे नभसस्पतिर्वायुमेव तदाहैतन्मे गोपायेति
सेव स्थ्यानेत्याहासौ वा आदित्यो देवः स्थ्यान आदित्यमेव
नित्तदाहैतन्मे गोपायेति ॥ 27

TS 3.3.8.6 - Padam

इति । आह । अग्निः । वै । नभसा । पुरः । अग्निम् । एव । तत् । आह । एतत् । मे । गोपाय । इति । सः । त्वम् । नः । नभसः । पते । इति । आह । वायुः । वै । नभसः । पतिः । वायुम् । एव । तत् । आह । एतत् । मे । गोपाय । इति । देव । स ७ स्फानेति सं – स्फान । इति । आह । असौ । वै । आदित्यः । देवः । स ७ स्फान इति सं – स्फानः । आदित्यम् । एव । तत् । आह । एतत् । मे । गोपाय । इति ( ) ॥ 27 (50) (कुसीदं - त्वं नं - एन - मोषेद्यदि - पुर - आदित्यमेव तदाहैतन्मे गोपायेति) (A8)

TS 3.3.9.1

प्तं युवानं परि वो ददामि तेन क्रीडन्तीश्चरत प्रियेण। मा नः शाप्त जनुषां सुभागा रायस्योषेण समिषा मदेम ॥ नमो महिम्न उत चक्षुषे ते मरुतां पितस्तदहं गृणामि । अनु मन्यस्व सुयजा यजाम जुष्टं देवानामिदमस्तु हव्यं ॥

```
पद पाठे (वाक्य सहित) – तृतीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः
```

TS 3.3.9.1 - Padam

एतम् । युवानम् । परीति । वः । ददामि । तेन । क्रीडन्तीः । चरत ।

प्रियेण ॥ मा । नः । शाप्त । जनुषा । सुभागा इति सु — भागाः ।

गयः । पोषेण । समिति । इषा । मदेम ॥ नमः । महिम्ने । उत ।

चक्षुषे । ते । मरुताम् । पितः । तत् । अहम् । गृणामि ॥ अन्विति ।

मन्यस्व । सुयजेति सु—यजा । यजाम । जुष्टम् । देवानाम् । इदम् ।

अस्तु । हव्यम् ॥ देवानाम् । एषः । उपनाह इत्युप — नाहः ।

आसीत् । अपाम् । गर्भः । ओषधीषु । न्यक्त इति नि — अक्तः ॥

ना सोमस्य । द्रफ्सम् । अवृणीत । पूषा । 28 (50)

TS 3.3.9.2

वथ्सो ज्रायु प्रतिधुक् पीयूष आमिक्षा मस्तु घृतमस्य रेतः ॥

पद पाठे (वाक्य सहित) – तृतीयकाण्डे – तृतीयः प्रञ्नः

त्वां गावोऽवृणत राज्याय त्वा ् हं वन्त मरुतः स्वर्काः ।
वर्ष्मिन् क्ष्रत्रस्य ककुभि शिश्रियाणस्ततो न उग्रो वि भजा वसूनि ॥
व्यृद्धेन वा एष पशुना यजते यस्यैतानि न क्रियन्त एष ()
ह त्वै समृद्धेन यजते यस्यैतानि क्रियन्ते ॥ 29

TS 3.3.9.2 - Padam

बृहन्न् । अद्रिः । अभवत् । तत् । एषाम् ॥ पिता । वथ्सानाम् । पतिः । अध्नियानाम् । अथो इति । पिता । महताम् । गर्गराणाम् ॥ वथ्सः । जरायुं । प्रतिधुगिति प्रति – धुक् । पीयूषः । आमिक्षा । मस्तु । घृतम् । अस्य । रेतः ॥ त्वाम् । गावः । अवृणत । राज्याय । त्वाम् । हवन्त । मरुतः । स्वर्का इति सु – अर्काः ॥ वर्षात्रं । क्षत्रस्य । ककुभि । शिश्रियाणः । ततः । नः । उग्रः । वीति । भज । वसूनि ॥ व्यृब्धेनेति वि – ऋब्धेन । वै । एषः । पशुना । यजते । यस्य। एतानि। न। क्रियन्ते। एषः ()। ह। तु। वै। समृद्धेनेति सं – ऋब्द्वेन । यजते । यस्य । एतानि । क्रियन्ते ॥ **29 (58)** (पूषा - क्रियन्त एषो - ऽष्टौ च) (A9)

मूर्यो देवो दिविषद्भ्यो धाता क्ष्त्राय वायुः प्रजाभ्यः ।
बृहस्पतिस्त्वा प्रजापतये ज्योतिष्मतीं जुहोतु ॥
यस्यास्ते हिरतो गर्भोऽथो योनिर्. हिरण्ययी ।
अङ्गान्यहुता यस्यै तां देवैः समजीगमं ॥
आ वर्तन वर्तय नि निवर्तन वर्तयन्द्र नर्दबुद ।
भूम्याश्चतस्यः प्रदिशस्ताभिरा वर्तया पुनः ॥
वि ते भिनद्य तक्रीं वि योनिं वि गवीन्यौ ।
वि – [ ] 30

TS 3.3.10.1 - Padam

सूर्यः । देवः । दिविषद्भ्य इति दिविषत् – भ्यः । धाता । क्षृत्राय । वायुः । प्रजाभ्य इति प्र – जाभ्यः ॥ बृहस्पतिः । त्वा । प्रजापतय इति प्रजा–पतये । ज्योतिष्मतीम् । जुहोतु ॥ यस्याः । ते । हिरण्ययी ॥ अङ्गानि । वेवैः । सिमिति । अजीगमम् ॥ एति ।

```
पद पाठे (वाक्य सहित) – तृतीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः
```

TS 3.3.10.2

मातरं च पुत्रं च वि गर्भं च जरायु च ॥

बिहस्ते अस्तु बालिति ॥

उरुद्रफ्सो विश्वरूप इन्दुः पवमानो धीर आनञ्ज गर्भं ॥

एकपदी द्विपदी त्रिपदी चतुष्पदी पञ्चपदी षट्पदी

सप्तपद्यष्टापदी भुवना उनु प्रथता स्वाहा ॥

मही द्यौः पृथिवी च न इमं यूज्ञं मिमिक्षतां।

पिपृतान्नो भरीमभिः॥ 31

TS 3.3.10.2 - Padam

```
पद पाठे (वाक्य सहित) – तृतीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः
विश्वरूप इति विश्व – रूपः । इन्दुः । पवमानः । धीरः । आनञ्ज ।
गर्भम् ॥ एकपदीत्येक – पदी । द्विपदीति द्वि– पदी । त्रिपदीति
षट्पदीति षट् - पदी । सप्तपदीति सप्त - पदी ।
अष्टापदीत्यष्टा-पदी । भुवना । अन्विति । प्रथताम् । स्वाहा ॥ मही ।
द्यौः । पृथिवी । च । नः । इमम् । यज्ञम् । मिमिक्षताम् ॥ पिपृताम् ।
नः । भरीमभिरिति भरीम - भिः ॥ 31 (44)
(गवीन्यौ वि – चतुश्चत्वारि्शच्च) (A10)
TS 3.3.11.1
इदं वा-मास्ये हिवः प्रियमिन्द्राबृहस्पती ।
उक्थं मदश्च शस्यते ॥
अयं वां परि षिच्यते सोमइन्द्राबृहस्पती ।
चारुर्मदाय पीतये ॥
अस्मे इन्द्राबृहस्पती रियं धत्त ए शति ।
अश्वावन्त् सहस्रिणं ॥
```

पद पाठे (वाक्य सहित) – तृतीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

बृहस्पतिर्नः परि पातु पश्चा-दुतोत्तरस्मा-दधरा-दघायोः ।

इन्द्रः पुरस्तादुत मद्ध्यतो नः सखा सखिभ्यो वरिवः कृणोतु ॥

वि ते विष्वग्वातजूतासो अग्ने भामासः – [ ] 32

TS 3.3.11.1 - Padam

इदम् । वाम् । आस्ये । हविः । प्रियम् । इन्द्राबृहस्पती इतीन्द्रा-बृहस्पती ॥ उक्थम् । मदः । च । शस्यते ॥ अयम् । वाम् । परीति । सिच्यते । सोमः । इन्द्राबृहस्पती इतींन्द्रा-बृहस्पती ॥ चारुः । मदाय । पीतये ॥ अस्मे इति । इन्द्राबृहस्पती इतींन्द्रा – बृहस्पती । रयिम् । धत्तम् । शतग्विनमिति श्रात – ग्विनम् ॥ अश्वावन्तमित्यश्च – वन्तम् । सहस्रिणम् ॥ बृहस्पतिः । नः । परीति । पातु । पश्चात् । उत । उत्तरस्मादित्युत् – तरस्मात् । अधरात् । अघायोरित्यघ – योः ॥ इन्द्रः । पुरस्तात् । उत । मद्ध्यतः । नः । सखा । सखिभ्य इति सर्खि – भ्यः । वरिवः । कृणोतु ॥ वीति । ते । विष्वंक् । वातजूतास इति वात – जूतासः । अग्ने । भामासः । 32 (50)

TS 3.3.11.2

शुचे शुचंयश्चरित ।

तुविम्रक्षासो दिव्या नवंग्वा वना वनित धृषता रूजन्तः ॥

त्वामग्ने मानुषीरीडते विशो होत्राविदं विविचि ए रत्नधातमं ।

गुहा सन्तर् सुभग विश्वदर्शातं तु विष्मणसर् सुयजं घृतिश्चयं ॥

धाता ददातु नो रियमीशानो जगतस्पतिः ।

स नः पूर्णेन वावनत् ॥

धाता प्रजाया उत राय ईशे धातेदं विश्वं भुवनं जजान ।

धाता पुत्रं यजमानाय दाता – [ ] 33

TS 3.3.11.2 - Padam

शुचे । शुचयः । चरित्त ॥ तुविम्रक्षास इति तुवि – म्रक्षासः ।
दिव्याः । नवग्वाः । वना । वनित्त । धृषता । रुजन्तः ॥ त्वाम् ।
अग्ने । मानुषीः । ईडते । विशः । होत्राविदमिति होत्रा – विदम् ।
विविचिमिति वि–विचिम् । रल्लधातममिति रल्ल – धातमम् ॥ गुहा ।
सन्तम् । सुभगेति सु – भग । विश्वदर्श्वातमिति विश्व–दर्श्वातम् ।

```
पद पाठे (वाक्य सहित) – तृतीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः
```

```
तुविष्मणसम् । सुयजमिति सु – यजम् ।
घृतश्रियमिति घृत – श्रियम् ॥ धाता । ददातु । नः । रयिम् ।
ईशानः । जगतः । पतिः ॥ सः । नः । पूर्णेन । वावनत् ॥ धाता ।
प्रजाया इति प्र – जायाः । उत । रायः । ईशे । धाता । इदम् ।
॥ ।
विश्वम् । भुवनम् । जजान ॥ धाता । पुत्रम् । यजमानाय ।
दाता । 33 (50)
TS 3.3.11.3
तस्मा उ हव्यं घृतविद्विधेम ॥
धाता ददातु नो रियं प्राचीं जीवातुमिक्षतां।
वयं देवस्य धीमहि सुमति ए सत्यराधसः ॥
धाता ददातु दाशुषे वसूनि प्रजाकामाय मीढुषे दुरोणे।
तस्मै देवा अमृताः सं ँव्ययन्तां ँविश्वे देवासो अदितिः सजोषाः ॥
। ।
अन् नोऽद्याऽनुमतिर्यज्ञं देवेषु मन्यतां।
। । । । अग्निश्च हव्यवाहनो भवतां दाशुषे मयः ॥
अन्विदनुमते त्वं - [] 34
```

TS 3.3.11.3 - Padam

तस्मैं । उ । हव्यम् । घृतवदितिं घृत-वत् । विधेम ॥ धाता । ददातु । नः । रयिम् । प्राचीम् । जीवातुम् । अक्षिताम् ॥ वयम् । देवस्य । धीमहि । सुमतिमिति सु – मतिम् । सत्यराधस इति सत्य – राधसः ॥ धाता । ददातु । दाशुषे । वसूनि । प्रजाकामायेति प्रजा – कामाय । मीढुषे । दुरोण इति दुः–ओने ॥ तस्मै । देवाः । अमृताः । समिति । व्ययन्ताम् । विश्वे । देवासः । अदितिः । सजोषा इति स – जोषाः ॥ अन्विति । नः । अद्य । अनुमतिरित्यनु – मतिः । यज्ञम् । देवेषु । मन्यताम् ॥ अग्निः । च । न । — । । । । । । । हव्यवाहन इति हव्य – वाहनः । भवताम् । दाशुषे । मयः ॥ । अन्विति । इत् । अनुमत इत्यनु – मते । त्वम् । **34 (50)** TS 3.3.11.4 मन्यासै शञ्चनः कृधि। क्रत्वे दक्षाय नो हिनु प्र ण आयू ्षि तारिषः ॥ ा । अनु मन्यता–मनुमन्यमाना प्रजावन्त्र ए रियमक्षीयमाणं ।

```
पद पाठे (वाक्य सहित) – तृतीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः
```

तस्यै वय ् हेर्डसि मा ऽपि भूम सा नो देवी सुहवा शर्म यच्छतु ॥
यस्यामिदं प्रदिशि यद्विरोचतेऽनुमितं प्रति भूषन्त्यायवः ।
यस्या उपस्थ उर्वन्तरिक्ष ् सा नो देवी सुहवा शर्म यच्छतु ॥ 35

TS 3.3.11.4 - Padam

मन्यासै । शम् । च । नः । कृधि ॥ क्रत्वे । दक्षाय । नः । हिनु । प्रेति । नः । आयू ्षि । तारिषः ॥ अन्विति । मन्यताम् । अनुमन्यमानेत्यनु – मन्यमाना । प्रजावन्तमिति प्रजा – वन्तम् । रियम् । अक्षीयमाणम् ॥ तस्यै । वयम् । हेर्डसि । मा । अपीति । भूम । सा । नः । देवी । सुहवेति सु – हवा । शर्म । यच्छत् ॥ यस्याम् । इदम् । प्रदिशीति प्र – दिशि । यत् । विरोचत इति वि – रोचते । अनुमतिमित्यनु – मतिम् । प्रतीति । । ॥ भूषन्ति । आयवः ॥ यस्याः । उपस्थ इत्युप – स्थः । उरु । अन्तरिक्षम् । सा । नः । देवी । सुहवेति सु – हवा । शर्म । यच्छतु ॥ 35 (50)

TS 3.3.11.5

राकामह৺् सुहवा৺् सुष्टुती हुवे शृणोतुं नः सुभगा बोधतु त्मना । सीव्यत्वपः सूच्याऽच्छिद्यमानया ददातु वीर ए रातदायमुक्थ्यं ॥ यास्ते राके सुमतयः सुपेशसो याभिर्ददासि दाशुषे वसूनि। ताभिनों अद्य सुमना उपागिह सहस्रपोष ए सुभगे रराणा ॥ सिनीवालि या सुपाणिः॥ कुहूमह ए सुभगां विद्यनापसमस्मिन्. यज्ञे सुहवां जोहवीमि। सा नो ददातु श्रवणं ( ) पितृणां तस्यास्ते देवि हविषा विधेम ॥ कुहूर् देवानाममृतस्य पत्नी हव्या नो अस्य हविषश्चिकेतु । सं दाशुषे किरतु भूरि वाम ए रायस्पोषं चिकितुषे दधातु ॥ 36

TS 3.3.11.5 - Padam

गुकाम् । अहम् । सुहवामिति सु – हवाम् । सुष्टुतीति सु–स्तुती । हुवे । शृणोतु । नः । सुभगेति सु – भगा । बोधतु । त्मना ॥ सिव्यतु । अपः । सूच्या । अच्छिद्यमानया । ददातु । वीरम् । श्वातदायमिति शृत – दायम् । उक्थ्यम् ॥ याः । ते । गुके ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – तृतीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः सुमतय इति सु – मतयः । सुपेशस इति सु – पेशसः । याभिः । ददासि । दाशुषे । वसूनि ॥ ताभिः । नः । अद्य । सुमना इति सु – मनाः । उपागहीत्युप – आगहि । सहस्रपोषमिति सहस्र - पोषम् । सुभग इति सु - भगे । रराणा ॥ सिनीवालि । या । सुपाणिरितिं सु – पाणिः ॥ कुहूम् । अहम् । सुभगामितिं सु – भगाम् । विद्यनापसमिति विद्यन – अपसम् । अस्मिन्न् । यज्ञे । सुहवामिति सु – हवाम् । जोहवीमि ॥ सा । नः । ददातु । । श्रवणम् ()। पितृणाम्। तस्याः। ते। देवि। हविषा। विधेम॥ ु । । । । । । । । । । । । । । । अस्य । हिवषः । । । । अस्य । हिवषः । चिकेतु ॥ समिति । दाशुषे । किरतु । भूरि । वामम् । रायः । पोषम् । चिकितुषे । दधातु ॥ 36 (74) (भामांसो – दाता – त्व – मन्तरिक्ष ए सा नो देवी सुहवा शर्म यच्छतु –श्रवणं – चतुर्वि एशतिश्च) (A11)

vedavms@gmail.com

पद पाठे (वाक्य सहित) – तृतीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :| (अग्ने तेजस्विन् – वायुर् – वसव – स्त्वैतद्वा अपां – वायुरिस
| प्राणो नाम – देवा वै यद्यज्ञेन न – प्रजापितर् देवासुरा – नायुर्दा
| – एतं युवान् ् – सूर्यो देव – इदं वा – मेकादश)

First and Last Padam of Third Prasnam of Kandam 3 :-। (अग्ने तेजस्वि७ – श्चिकितुषे दधातु)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे

तृतीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः समाप्तः ॥

पद पाठे (वाक्य सहित) – तृतीयकाण्डे – तृतीयः प्रञ्नः

Summary breakup of Padam - in Kaandam 3. Prasnam 3

Particulars		Example (in Pada PaaTam)	No. of	
			Padams	
			as per	
			Pada	
			PaaTam	
सामान्य पदानि	Ord	इषे । त्वा । ऊर्जे ।	1503	
उपसर्ग पदानि	PRE	एति = (आ+इति) । उपेति = (उप+इति) । प्रेति = (प्र+इति) ।	108	
वेष्टन पदानि	PS	उपायवः = उपायव इत्युप - आयवः ।	238	
		बाहुभ्याम् = बाहुभ्यामिति बाहु - भ्याम्) ।		
प्रग्रह पदानि	PG	ते = (ते इति) । त्वे = (त्वे इति) । चक्षुषी = (चक्षुषी इति) ।	4	
		विष्णो = विष्णो इति ।		
प्रग्रह वेष्टन	200	अधिषवणे = अधिषवणे इत्यधि - सवने ।		
पदानि	PGS	इन्द्राग्नी = इन्द्राग्नी इतीन्द्र - अग्नी	4	
		Total Padams	1857	

पद पाठे (वाक्य सहित) – तृतीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

Details of Panchati and Padam for Kandam 3, Prasanam 3 - (TS 3.3)

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	2	123
Anuvakam 2	2	78
Anuvakam 3	3	175
Anuvakam 4	3	153
Anuvakam 5	5	246
Anuvakam 6	3	148
Anuvakam 7	3	158
Anuvakam 8	6	300
Anuvakam 9	2	108
Anuvakam 10	2	94
Anuvakam 11	5	274
Total →	36	1857

Notes:

- Please refer to the book "TS Kandam 1" and "TS 1.1 pada paadam with Vaakyam" for notes and conventions used in this Compilation.
- Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in